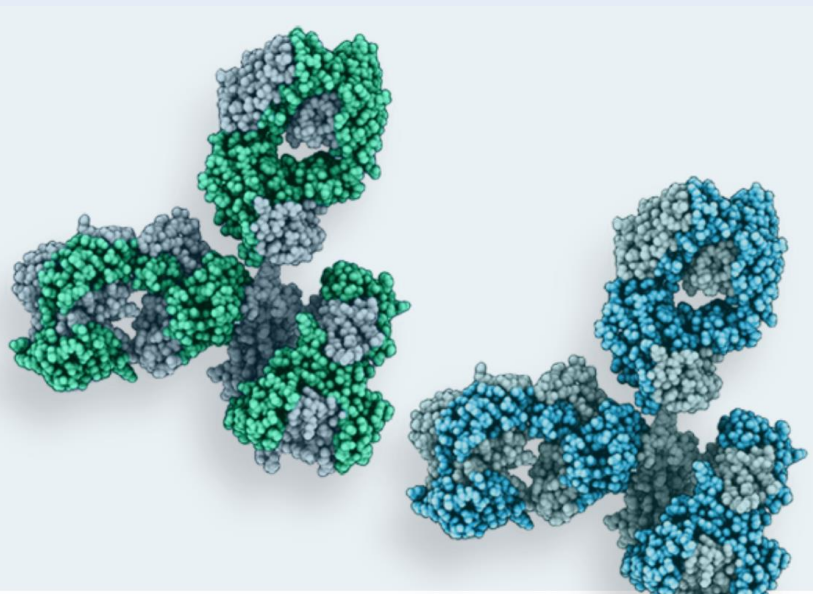

BIOsim

Program školení školitelů pro zdravotní sestry

Modul 1

(Podpořeno grantem od společnosti Pfizer)

Základní informace o vývoji biosimilárních léků

- Cíle lekce
- Na konci této lekce budou sestry schopny
  - porozumět základům vývoje biosimilárních léků,
  - chápat důležitost procesu biologického růstu,
  - chápat souvislost termínů „extrapolace“ a „imunogenicita“ s biosimilárními léky,
  - porozumět přínosu pro pacienty a zdravotní systémy.

**Základní
informace**

Zavedení ve
zdravotnickém
zařízení

Podávání

Informace
pro pacienty

Vyhodnocení
vašich služeb

Otázka: Co myslíme pod pojmem biologické léky?

Biologický lék je

- Přípravek vyprodukovaný z **živého organismu** nebo z jeho produktů a používaný při prevenci, diagnostice nebo léčbě onkologických a jiných nemocí. K biologickým lékům patří protilátky, interleukiny a vakcíny. Také se nazývají biologické přípravky nebo bioagens.

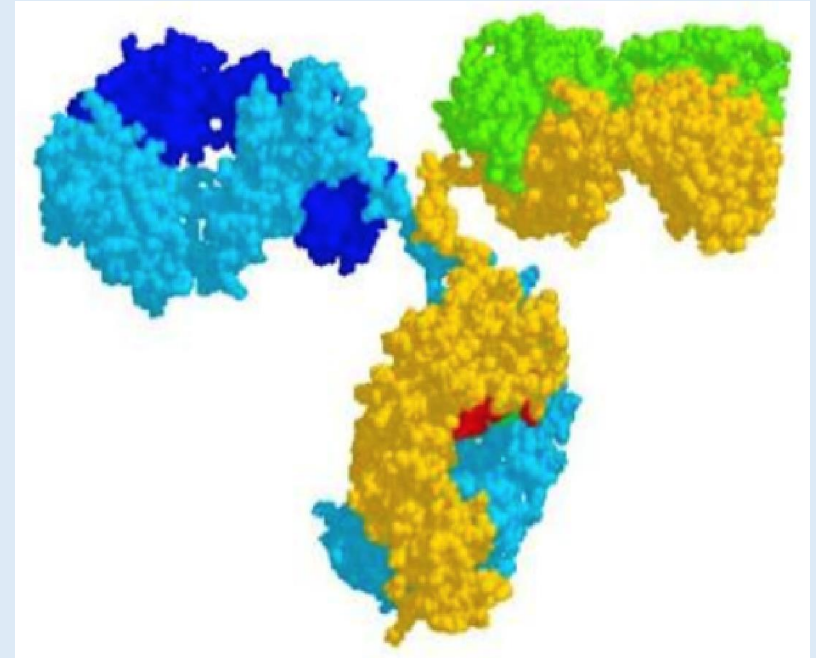
- <https://www.cancer.gov/publications/dictionaries/cancer-terms/def/biological-drug> accessed Září 2018

Co jsou biologické léky?

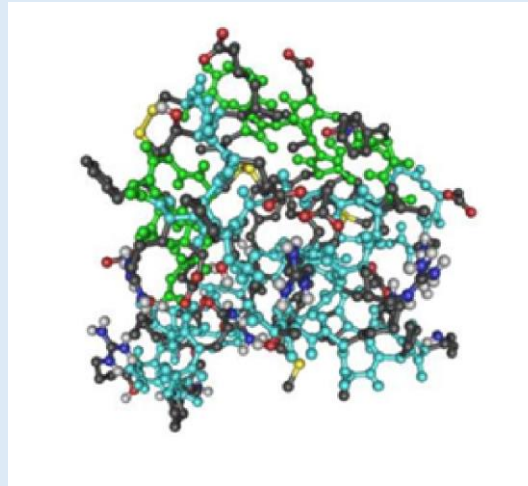
- Oproti většině léků, které jsou chemicky syntetizované a jejich struktura je známá, většina biologických léků jsou komplexní směsi, které není snadné identifikovat ani charakterizovat¹. **mAb**

150 000 daltonů

Inzulín

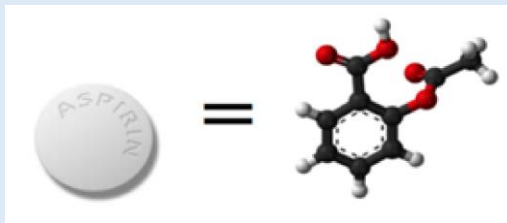
5 700 daltonů

Aspirin

(kyselina acetylsalicylová)

180 daltonů

Bez měřítka

¹ FDA. Co jsou „biologické léky“ - Otázky a odpovědi. [Navštíveno v září 2014]. <http://www.fda.gov/AboutFDA/default.htm>

Výroba biologických léků

- Biologické léky se produkují z živých organismů

**Modifikace
hostitelských buněk**
(např. bakterie, kvasinky,
buňky savců) za účelem produkce
rekombinantních proteinů

Buněčný růst
za řízených podmínek
(fermentace, upstream procesy)

**Extrakce, refolding,
purifikace**
Generování léčivého přípravku
(downstream proces)

**Formulování stabilního
finálního léčivého
přípravku**
(ve zkumavce, stříkačce, kazetě)

Převzato z EGA příručky o biosimilárních lécích, k dispozici na <http://www.egagenerics.com/index.php/publications>

http://cancervanguard.nhs.uk/wp-content/uploads/2017/03/UK_MKT_SDZ_17_0027d-Vanguard-Introduction-Training-Slide-Set-for-website-FINALii-1.pdf (Navštíveno v září 2018)

<https://www.pfizerbiosimilars.com/manufacturing-biosimilars>

Definice

Referenční přípravek

- Referenčním přípravkem je biologický produkt schválený regulační lékovou agenturou FDA podle Zákona o službách veřejného zdravotnictví na základě kompletních specifikačních údajů o produktu, včetně neklinických a klinických údajů.

Biosimilární přípravek

- Biosimilárním přípravkem je biologický produkt, který je velice podobný referenčnímu přípravku bez ohledu na drobné odlišnosti v klinicky neaktivních složkách, a nemá žádné odlišnosti v klinickém smyslu ohledně bezpečnosti, čistoty a potenciálu (bezpečnosti a účinnosti) od referenčního přípravku.

Co je to biosimilární lék?

Biosimilární léky

Biosimilární lék je léčivo, které je velmi podobné biologickému léčivu, není však přesnou kopií.

Výrobci musí prokázat, že léčba biosimilárním lékem je účinná a bezpečná jako léčba referenčním přípravkem.

**Biologický lék
(referenční přípravek)**

- ✓ Účinný
- ✓ Bezpečný
- ✓ Schválený orgánem FDA

Název
referenčního
přípravku

Biosimilární lék

- ✓ Účinný
- ✓ Bezpečný
- ✓ Schválený orgánem FDA
- ✓ Může stát méně

4písmenné označení
biosimilárního léku

Jaký je rozdíl mezi generickým lékem a biosimilárním lékem?

Jak se biosimilární léky liší od generických?

Generické léky jsou **přesnou kopií** léků **značkových názvů**. Výrobci mohou zhotovit identické verze léčiv, když složkami jsou **prosté chemické sloučeniny**. Avšak v určitých léčích, jako vakcíny, růstové faktory nebo monoklonální protilátky používané v onkologii jsou složky z živých buněk a ty jsou příliš komplikované, aby se vyrobila jejich generická verze. O těchto komplexních léčích se mluví jako o biologických léčích. Biosimilární léky jsou takové, které jsou velmi podobné biologickým, ale nejde o přesné kopie. Biologický lék, na kterém je biosimilární lék založen, se nazývá *referenční přípravek*.

Proč „biosimilární“ není „bioidentický“?

- **Mikroheterogenita**

- Účinek přirozené variability biologického systému využitý k produkci
- Výsledný přípravek je směsí různých forem stejného proteinu

- **Post-translační modifikace**

Glykosylace, metylace, oxidace, deaminace

- Může nastat po změnách v buněčné linii nebo ve výrobním procesu
- Výsledný produkt je vysoce podobný originálu, není s ním ale identický
- Vytvořené složité molekuly, jako mAbs a fúzní proteiny, je zvláště obtížné

replikovat

Ale... i u originálních přípravků dochází k variabilitě

Stejné ingredience, stejný recept

Obojí jsou dorty, obojí jsou jedlé

Identifikace monoklonálních protilátek: Analytické/biologické metody vyhodnocení strukturně-funkčních vztahů

Primární struktura, např.:

LC-MS původní hmoty
LC-MS podjednotky
Peptidové mapování

Nečistoty, např.:

CEX, cIEF kyselé a zásadité varianty
LC glykace
Peptidové mapování deaminace, oxidace, mutace, glykace SEC/FFF/AUC agregace

Biologická aktivita, např.:

Stanovení vazby
ADCC test
CDC test

Struktura vyššího řádu, např.:

NMR
CD spektroskopie
FT-IR

PTM, např.:

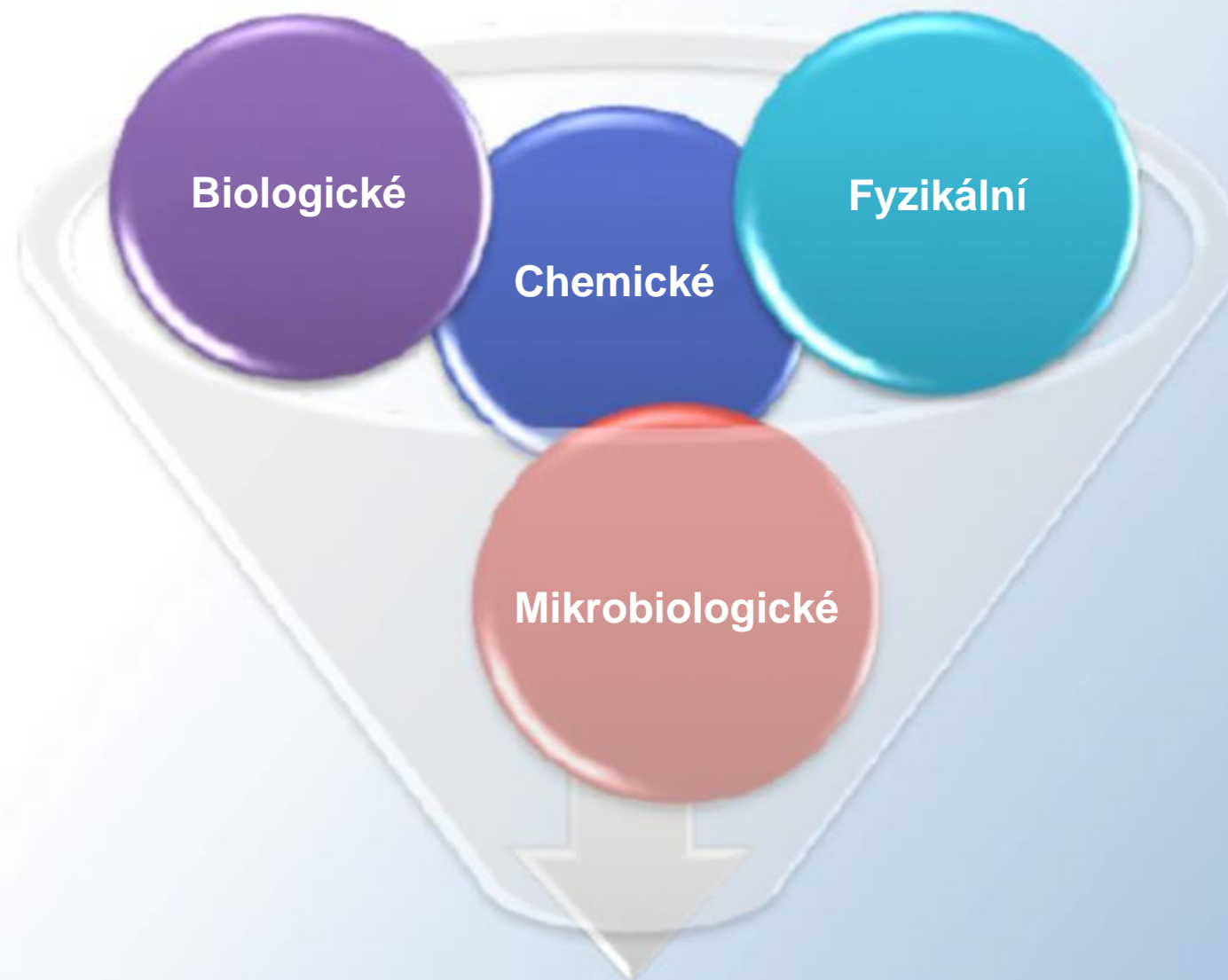
NP-HPLC-(MS) N-glykany
AEX N-glykany
MALDI-TOF N-glykany
HPAEC-PAD N-glykany
MALDI-TOF O-glykany
HPAEC-PAD sialové kyseliny
RP-HPLC sialové kyseliny

Kombinace vlastností, např.:

MVDA, matematické algoritmy

Kompletní sestava a kombinace ortogonálních analytických metod zjišťující strukturně-funkční vztahy, hloubkové informace v oblasti srovnání a extrapolace směrem k neměřeným vlastnostem

KRITICKÉ KVALITATIVNÍ VLASTNOSTI

Musí být vyhodnocována a kontrolována variabilita každé šarže, aby bylo dosaženo konzistentní kvality produktu

Přijatelné variace

- Variace jsou v určité míře přijatelné, pokud neovlivní určené použití

Kontrola variability

- Proces produkce se přísně kontroluje a validuje s hodnocením každé šarže

Definované specifikace

- Definovány jako seznam referenčních testů analytického procesu a vhodný referenční rámec, tj. rozsahy a limity

Specifikační kritéria

- Seznam kritérií, která musí lék splnit pro každou fázi produkčního procesu

Specifikace šarže

- Standardy kvality navržené a zdůvodněné orgánem FDA, aby se zajistila bezpečnost a účinnost po dobu skladovatelnosti

Změny v procesu

- Většina výrobců biologických přípravků potřebuje ve svém produkčním systému v určité míře provádět určité změny – jako např. měnit dodavatele surovin nebo vyměnit některé zařízení.
- Opatření jako specifikace šarže a srovnávací analýza před změnou v produkci a po ní jsou nezbytné kontroly, aby se zajistilo, zda je variabilita biologického přípravku v rámci mezí přijatelnosti.
- Proto, ačkoli u biologických přípravků existuje přirozená variabilita mezi šaržemi, lze rozdíly účinně hodnotit a řídit.

Regulativní postupy u biosimilárních léků
jsou sice odlišné, ale neméně rigorózní

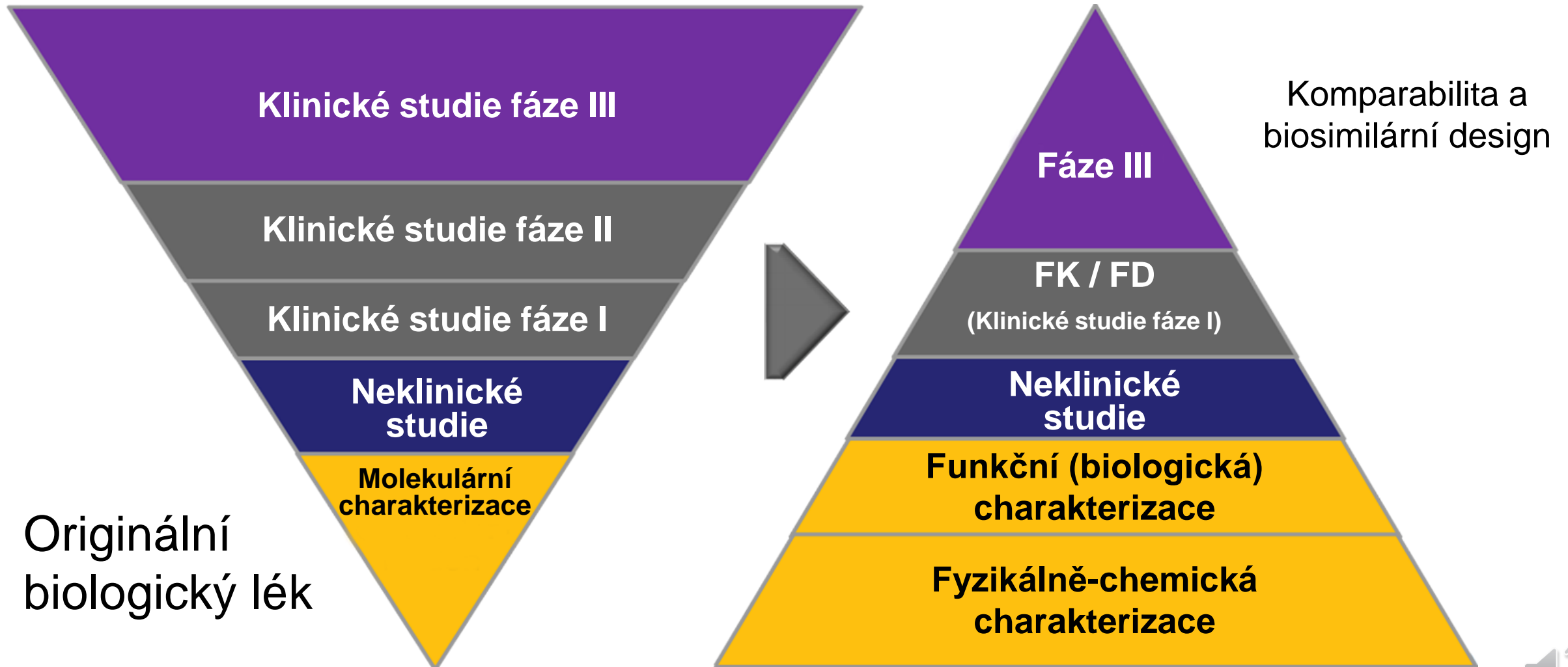

Ale co důkazy?

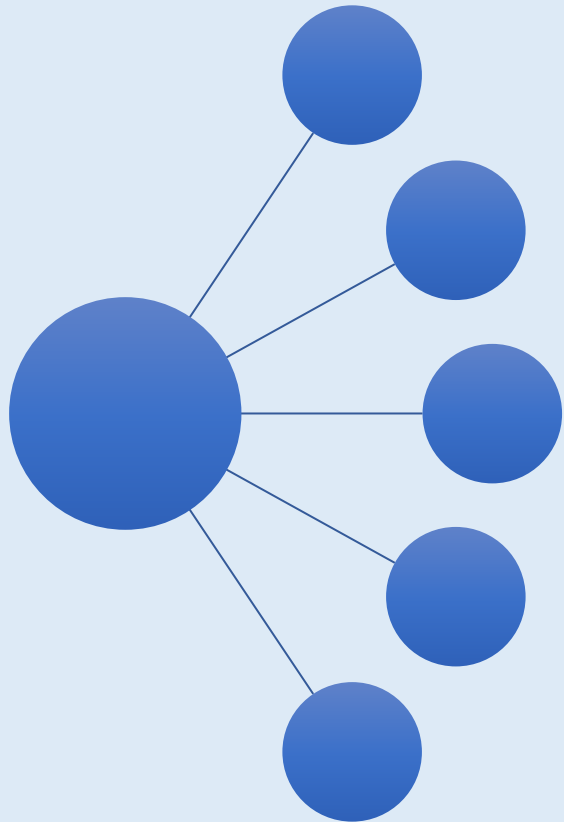
- Potřebujeme rozsáhlé klinické zkoušky, abychom doložili stejnou účinnost?

Vědecké důkazy k charakterizaci biologické biosimilární protilátky

Tak... pokud se biosimilární lék otestuje jako bezpečný na vhodné malé populaci, potom lék lze **extrapolovat** na jiné (větší) populace

Extrapolace

- Extrapolace je vědecký a regulační princip, který se týká schvalování biosimilárního léku k použití pro indikace stanovené u referenčního přípravku, ale nikoliv přímo studované v komparativních klinických studiích s biosimilárním lékem.
- O extrapolaci dat o účinnosti a bezpečnosti z jedné indikace na jinou se může uvažovat, pokud byla biosimilarita s referenčním přípravkem doložena v komplexním srovnávacím programu, včetně bezpečnosti, účinnosti a imunogenicity v klíčové indikaci, která je vhodná pro detekci potenciálně klinicky relevantních rozdílů, a pro extrapolaci existuje dostatečné vědecké zdůvodnění.
- Extrapolace dat je zavedený vědecký a regulační princip, který se uplatňuje už mnoho let.

- Pokud byl biosimilární lék otestován na jedné populaci a výrobce může doložit bezpečnost u menší populace a má rigorózní produkční proces, tak lze tento důkaz *uplatnit* i na jiné populace.
- Proto už není třeba dalších klinických studií 3. fáze

Extrapolace indikací v praxi

Indikace ilFX	Indikace CT-P13
Ankylozující spondylitida (AS)	Fáze I, randomizované, dvojitě zaslepené studie na 250 pacientech. Veškeré farmakokinetické, bezpečnostní profily a profily účinnosti jsou srovnatelné s ilFX
Revmatoidní artritida (RA)	Fáze III, randomizované, dvojitě zaslepené studie na 606 pacientech. Neinferiorní účinnost, imunogenicitu a bezpečnost srovnatelná s ilFX
Psoriatická artritida	<div>Další indikace extrapolované na základě úspěšných dat z AS a RA, detailní průkaznost molekulární podobnosti a rozpoznání zachované patofyziologie ve všech aktuálních indikacích ilFX</div>
Psoriáza	
Crohnova choroba	
Ulcerativní kolitida	

Indikace získané pomocí tradičního programu klinických zkoušek - £££ a v průběhu mnoha let. Není proveditelné zopakovat pro biosimilární lék

Biologické léky: Regulační perspektiva

Charakteristika	351(a) Originální lék	351 (k) Biosimilární lék	351(k)(4) Zaměnitelnost Biosimilární lék	351(a) Neoriginální lék Biologický lék	351(a) „Biobetter“ lék nové generace
Popis	Biologická molekula „první na trhu“; bude pravděpodobně referenčním přípravkem	Vysoce podobný referenčnímu přípravku; schválený cestou pro biosimilární léky	Biosimilární lék, který lze substituovat za referenční, bez povolení předepisující osoby	Jedná se o jiný značkový název již schváleného biologického léku	Biologický lék, který byl změněn, aby dosáhl lepších klinických výsledků
Úroveň dat předkládaných orgánu FDA	„Standardní“ balík s daty: účinnost a bezpečnost	Zkrácený balík s daty pro srovnatelnost	Rozšířenější balík s daty pro srovnatelnost dokládající, že zaměnitelný biosimilární lék, u nějž se předpokládá, že bude poskytovat stejné klinické účinky pro všechny licencované podmínky referenčního přípravku	„Standardní“ balík s daty:: účinnost a bezpečnost	„Standardní“ balík s daty: účinnost a bezpečnost
Srovnání s originálním lékem?	Není k dispozici	Ano	Ano	Ano nebo Ne	Pravděpodobně (standard péče)

Lucio SD, et al. Am J Health Syst Pharm. 2013;70:2004-2017. FDA. Considerations in demonstrating interchangeability with a reference product: guidance for industry. Leden 2017.

Zaměnitelnost

- Lékaři a farmaceuti léky často z různých důvodů zaměňují
  - Je k dispozici levnější značka
  - Nepříjemný vedlejší účinek
  - Dodavatelská smlouva
- Tak je to běžné u generických léků
- Avšak zaměnitelnost u biologických léků **budí určité obavy**

Zaměnitelnost

- „Zaměnitelnost“ je použití biosimilárního léku bez dopadu na bezpečnost nebo účinnost, je-li střídán nebo při přechodu mezi biosimilárním lékem a inovovaným lékem ve srovnání s použitím inovovaného léku bez střídání nebo přechodu
- Orgánem FDA byly vydány pokyny pro vyhodnocení zaměnitelnosti biosimilárního léku a referenčního přípravku
  - Neexistují žádné schválené zaměnitelné biosimilární léky
- Lék musí být označen jako zaměnitelný, aby byla povolena jeho substituce lékárníkem bez povolení předepisující osobou
  - Předpisy a regulace pro substituci léku jsou určovány na úrovni jednotlivých zemí
  - Označení biosimilárního léku jako zaměnitelného neumožňuje automaticky jeho substituci

Lucio SD, et al. Am J Health Syst Pharm. 2013;70:2004-2017. FDA. Considerations in demonstrating interchangeability with a reference product: guidance for industry. Leden 2017.

A jaké jsou imunitní reakce na biosimilární léky?

Imunogenicitá

Schopnost látky vyvolat imunitní odpověď nebo reakci

Imunogenicitá komplexních proteinů, jako jsou monoklonální protilátky, je nepředvídatelná; dva podobné komplexní proteinové přípravky mohou být imunogenní u různých pacientů

VÍME...

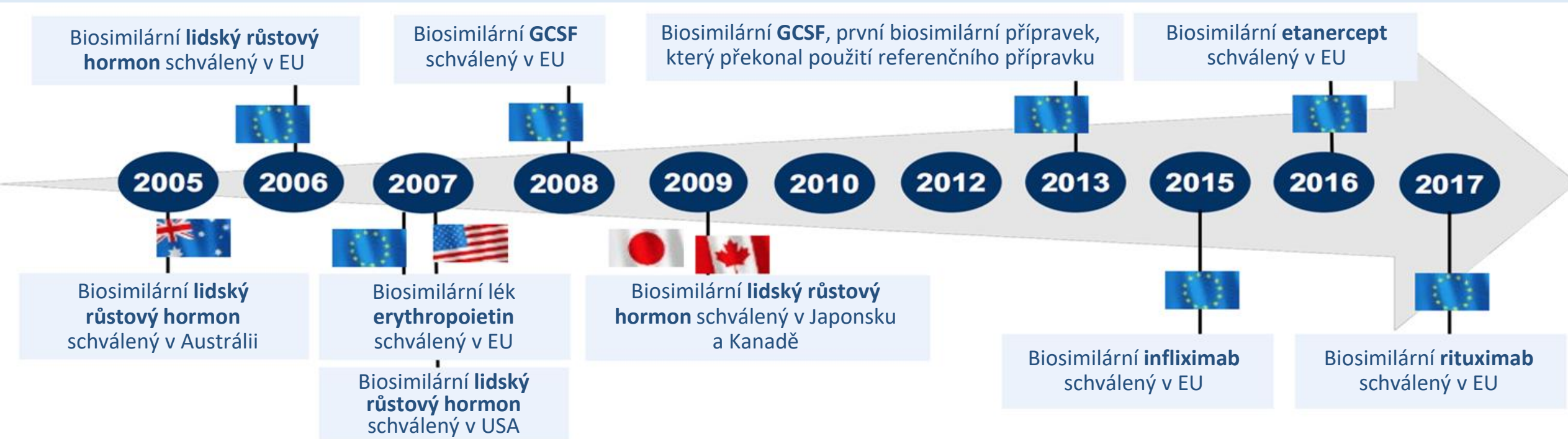
- Všechny terapie monoklonálními protilátkami (mAb), včetně biosimilárních léků, závisí na vývoji protilátek
- Na imunogenicitu mají vliv různé faktory (povaha léku, nečistoty, pomocné látky, stabilita, cesta podání, režim dávkování, charakteristika pacienta, lahvičky, zátky)
- Pacienti, kteří si vyvinuli protilátky, mají větší sklon k infúzním reakcím

NEVÍME...

- Jaký je dlouhodobý profil nežádoucích příhod u biosimilárních léků?
- Bude vývoj protilátek vůči biosimilárním lékům ovlivňovat účinnost a bezpečnost?

Biosimilární léky nejsou nic nového

- Ve 2006 byl k dispozici první biosimilární lék ve Spojeném Království
- Od té doby je bezpečnostní profil biosimilárních léků konzistentní s referenčními přípravky a třídou přípravku^{1,2,3}
- Biosimilární léky se v současnosti běžně používají ve zdravotnictví, především v revmatologii a gastroenterologii

1. Gascon P et al Support Care Cancer. 2013; 21(10): 2925—2932

2. Romer et al Horm Res 2009; 72(6): 359-369.

3. Úplné profily nežádoucích příhod viz souhrny údajů o přípravku pro Zarzio a Omnitrope k dispozici na: www.medicines.org.uk/emc

Příklad ze Spojeného království

- Biosimilární rituximab

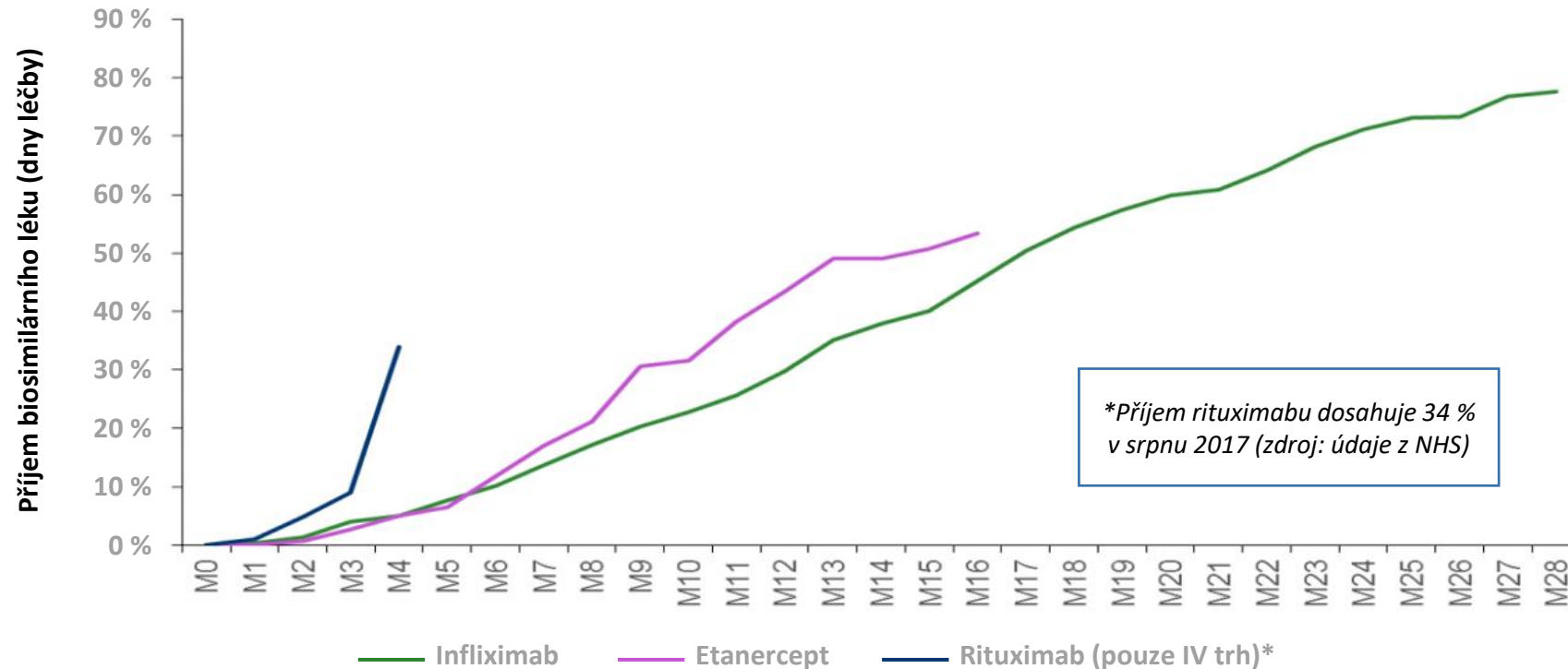

Dřívější zkušenosti z RMH a UCLH

- 17. červenec - úplný přechod všech pacientů na biosimilární rituximab
- Konec září 2017 v RMH a UCLH:
  - 317 pacientů léčeno biosimilárním rituximabem
  - 796 infuzí
  - Především reakce 1. a 2. stupně v souladu s originálním lékem
- Nebyly pozorovány žádné zvláštní problémy

Dopad této změny ve srovnání s infliximabem a etanerceptem

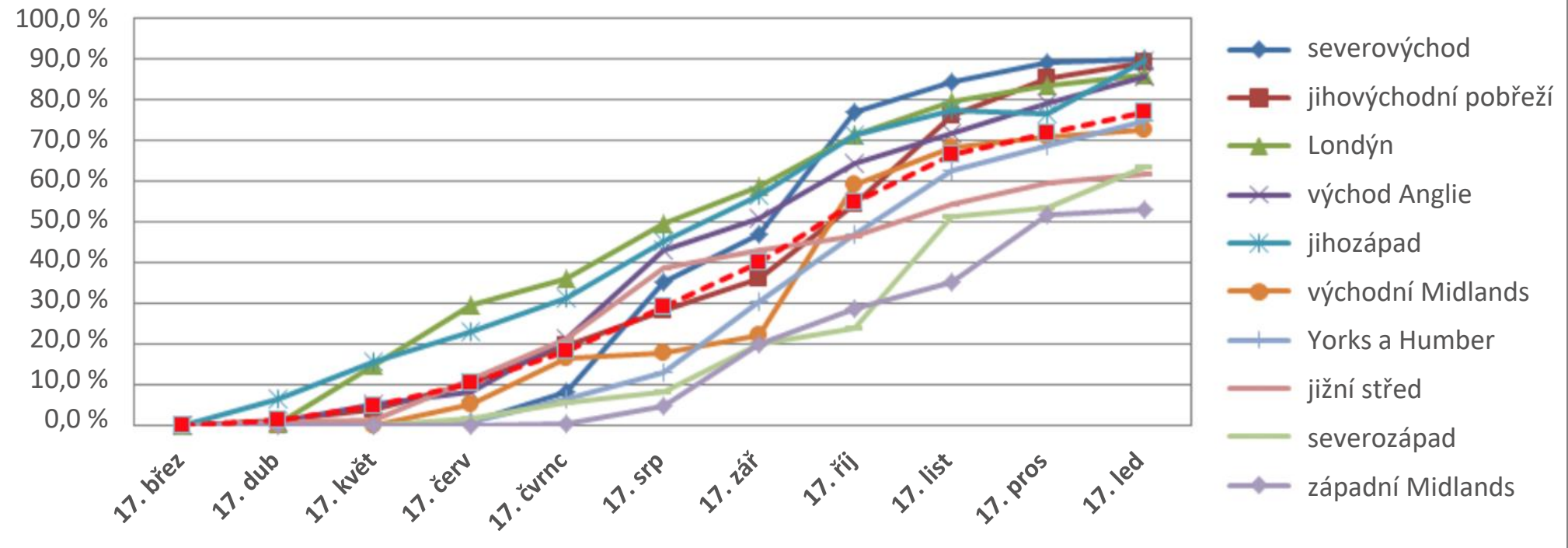
Zdroj: QI MIDAS s omezením MTH červen 2017; každý den léčby přípravkem vypočten pro individuální osobu, relevantní přístupný trh

Cancer Vanguard je partnerství mezi Greater Manchester Cancer Vanguard Innovation, RM Partners a UCLH Cancer Collaborative

Příjem biosimilárního rituximabu - leden 2018

Celoroční úspory 80 % = 80 mil GBP

BIOSIMILÁRNÍ LÉKY MOHOU NABÍDNOUT ŘADU POTENCIÁLNÍCH VÝHOD PRO MNOHO ZÚČASTNĚNÝCH STRAN

Potenciál biosimilárních léků pro pacienty, poplatníky a poskytovatele

Zvyšující se užívání biologických léků

Další možnosti léčby za
nižší náklady pro zdravotnický
systém

Lepší dostupnost a výsledky

Vyšší přístup k biologickým
lékům, který může vést
k celkově lepším zdravotním
výsledkům

Efektivita pro zdravotnický systém

Možné úspory a vyšší účinnost
pro zdravotnický systém

Rozšířené možnosti pro pacienty

Nabídka různých
možností léčby

BIOsim

Máte otázky?

